

Rozporządzenie

Ministra Gospodarki¹⁾

z dnia2007 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego

Na podstawie art. 9 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz.625, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz. U. Nr 93, poz. 623) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2:

- a) uchyla się pkt 6,
- b) uchyla się pkt 11,
- c) pkt 12 otrzymuje brzmienie:
„12) oferta bilansująca - ofertę produkcyjno-cenową wytwarzania energii elektrycznej zawierającą dane handlowe i techniczne, składaną dla jednostki grafikowej w ramach centralnego mechanizmu bilansowania handlowego;”,
- d) pkt 14 otrzymuje brzmienie:
„14) podmiot odpowiedzialny za rozliczanie niezbilansowanej energii elektrycznej dostarczonej i pobranej z systemu - osobą fizyczną lub prawną, uczestniczącą w centralnym mechanizmie bilansowania handlowego energii elektrycznej na podstawie umowy zawartej z operatorem systemu przesyłowego elektroenergetycznego, zajmującą się rozliczaniem niezbilansowania energii elektrycznej;”,
- e) pkt 20 otrzymuje brzmienie:
„20) swobodne bilansowanie - bilansowanie systemu na podstawie, możliwych do wykorzystania, zakresów mocy określonych w ofertach bilansujących o najniższych cenach.”;

2) w § 21:

- a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Wartość składnika bilansującego, o którym mowa w ust. 2, jest określana na podstawie różnicy pomiędzy średnią ceną energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym, poprzedzającym działanie centralnego mechanizmu bilansowania handlowego oraz

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej - gospodarka na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 131, poz. 909 oraz z 2007r. Nr 135, poz. 954).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 158, poz.1123 i Nr 170, poz.1217 oraz z 2007 r. Nr 21, poz.124, Nr 52, poz. 343, Nr 115, poz. 790 i Nr 130, poz. 905.

średnią ceną swobodnego bilansowania przyjmując, że wartość tego składnika może być:

- 1) większa od zera, jeżeli dla zapewnienia warunków konkurencji na rynku energii elektrycznej lub bezpieczeństwa pracy krajowego systemu elektroenergetycznego jest wymagane tworzenie zachęt ekonomicznych dla podmiotów uczestniczących w rynku energii elektrycznej do bilansowania energii elektrycznej dostarczanej i pobieranej z systemu w ramach, zawieranych przez te podmioty, umów sprzedaży energii elektrycznej;
- 2) korygowana, w trakcie trwania danego roku kalendarzowego, jeżeli zaistnieje lub ustanie potrzeba tworzenia zachęt ekonomicznych, o których mowa w pkt 1.”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Wartość składnika bilansującego, o którym mowa w ust. 2, określa się, dla danego roku kalendarzowego, do dnia 30 września roku poprzedniego.”,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

5. W przypadku, gdy praca jednostki wytwórczej centralnie dysponowanej (JWCD) wynika ze względów innych, niż swobodne bilansowanie, rozliczenia, o których mowa w ust. 1, dokonuje się na podstawie cen określonych w umowie o świadczenie usług przesyłania energii elektrycznej, uwzględniając koszty wytwarzania energii elektrycznej przez jednostkę wytwórczą centralnie dysponowaną (JWCD) oraz, w przypadku gdy jednostka ta była uruchamiana, koszty jej uruchomienia.”,

d) po ust. 5 dodaje się ust. 5a-5e w brzmieniu:

„5a. Dla jednostki wytwórczej centralnie dysponowanej (JWCD) określa się cenę za wytwarzanie wymuszone energii elektrycznej [zł/MWh] na podstawie jednostkowego kosztu zmiennego wytwarzania energii elektrycznej obejmującego koszty:

- 1) paliwa podstawowego oraz transportu i składowania tego paliwa;
- 2) opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska, składowanie odpadów paleniskowych,;
- 3) materiałów eksploatacyjnych – chemikaliów, smarów oraz addytywy w procesie odsiarczania;
- 3) podatku akcyzowego za energię elektryczną - w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym

- z wyłączeniem kosztów, o których mowa w ust. 5b.

5b. Koszty uruchomienia jednostki wytwórczej centralnie dysponowanej (JWCD) stanowiące podstawę ustalania cen za jej uruchamianie określa się na podstawie kosztu pojedynczego uruchomienia tej jednostki, obejmującego koszt:

- 1) paliwa, w tym koszty: mazutu, węgla, gazu i sorbentu;
- 2) wody zdemineralizowanej;
- 3) pary wodnej wykorzystanej na potrzeby uruchomienia jednostki wytwórczej centralnie dysponowanej (JWCD);
- 4) energii elektrycznej pobranej z systemu na pokrycie potrzeb własnych uruchamianej jednostki wytwórczej centralnie dysponowanej (JWCD).

5c. Rozliczenia na podstawie cen za wytwarzanie wymuszone energii elektrycznej dotyczą energii elektrycznej dostarczonej i pobranej przez jednostkę wytwórczą centralnie dysponowaną (JWCD) z innych powodów, niż swobodne bilansowanie, w tym energii elektrycznej wytwarzanej podczas uruchamiania tej jednostki, z wyłączeniem energii elektrycznej pobranej w związku z wystąpieniem awarii tej

jednostki. Energię tę rozlicza się na podstawie cen ustalonych w sposób, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, z zastrzeżeniem, że cena, na podstawie której jest rozliczana energia elektryczna wytwarzana w celu usunięcia ograniczeń, o których mowa w § 24 ust. 5, nie może być wyższa od ceny swobodnego bilansowania.

- 5d. Uruchomienie jednostki wytwórczej centralnie dysponowanej (JWCD) jest rozliczane na podstawie kosztu, o którym mowa w ust. 5b. Przepisów ust. 5b nie stosuje się jednostki wytwórczej uruchamianej po remoncie, w tym po awarii oraz gdy uruchamiana jest na wniosek wytwórcy.
- 5e. Informacje o wysokości cen, o których mowa w ust. 5a i 5b, dla danego roku kalendarzowego, przekazuje się operatorowi systemu przesyłowego elektroenergetycznego nie później, niż do dnia 31 sierpnia roku poprzedniego”;

e) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W zakresie jednostek wytwórczych centralnie dysponowanych (JWCD) rozliczenia, o których mowa w ust. 1, dokonuje się na podstawie cen swobodnego bilansowania, z wyłączeniem przypadku, o którym mowa w ust. 5.”;

3) w § 41 w ust. 2 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

- „2) wskaźnik przeciętnej systemowej częstości przerw długich (SAIFI), stanowiący liczbę odbiorców narażonych na skutki wszystkich przerw długich i bardzo długich w ciągu roku, podzieloną przez łączną liczbę obsługiwanych odbiorców
- wyznaczone oddzielnie dla przerw planowanych i nieplanowanych;
- 3) wskaźnik przeciętnej częstości przerw krótkich (MAIFI), stanowiący liczbę odbiorców narażonych na skutki wszystkich przerw krótkich w ciągu roku, podzieloną przez łączną liczbę obsługiwanych odbiorców.”.

§ 2. Do dnia 1 lipca 2008 r. dopuszcza się stosowanie zakresu, warunków i sposobu bilansowania systemu elektroenergetycznego oraz prowadzenia z użytkownikami tego systemu rozliczeń wynikających z niezbilansowania energii elektrycznej dostarczanej i pobranej z tego systemu obowiązujących przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

MINISTER GOSPODARKI

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz. U. Nr 93, poz. 623) jest przede wszystkim uszczegółowieniem obowiązujących przepisów.

Zakres uszczegółowienia dotyczących zasad bilansowania zawiera:

- 1) Uspójnienie/doprecyzowanie definicji oferty bilansującej i swobodnego bilansowania oraz zastąpienie pojęcia mechanizm bilansowania pojęciem centralny mechanizm bilansowania handlowego, stosowanym w ustawie-prawo energetyczne (§ 2).
- 2) Określenie zasad wyznaczania wartości składnika bilansującego, wykorzystywanego w rozliczeniach wynikających z niezbilansowania energii elektrycznej dostarczonej i pobranej z systemu, stosownie do funkcji pełnionej przez ten składnik (§ 21 ust. 4).
- 3) Uszczegółowienie regulacji dotyczących cen stosowanych do rozliczeń energii elektrycznej dostarczonej lub pobranej przez jednostkę wytwórczą centralnie dysponowaną (JWCD) w przypadkach, gdy jej praca nie wynika ze swobodnego bilansowania (§ 21 ust. 5).
- 4) Doprecyzowanie zasad rozliczeń JWCD (§ 21 ust. 6).
- 5) Dostosowanie przepisów przejściowych.

Doprecyzowano znaczenie zawartych w §2 pojęć „oferta bilansująca” oraz „swobodne bilansowanie”. Modyfikacje tych pojęć zostały wprowadzone w celu zapewnienia ich spójności z zasadami bilansowania określonymi w rozporządzeniu, a w szczególności ze sposobem kształtowania cen energii elektrycznej opartym na metodzie cen krańcowych. Ponadto w projekcie rozporządzenia zastąpiono pojęcie „mechanizm bilansowania” odpowiadającym mu pojęciem „centralny mechanizm bilansowania handlowego”, zdefiniowanym w ustawie - *Prawo energetyczne* (m. in. w definicji *podmiotu odpowiedzialnego za rozliczanie niezbilansowanej energii elektrycznej dostarczonej i pobranej z systemu*).

Równocześnie skreślona została również definicja „objektu” (§2 pkt 11), która w swojej dotychczasowej formie zawężyła możliwość przyłączania do sieci elektroenergetycznych innych obiektów niż obiekty rozumiane według ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 i Nr 170, poz. 1217).

W projekcie rozporządzenia zostały zweryfikowane zasady określania wartości składnika bilansującego, o którym mowa w § 21 ust. 2, poprzez dostosowanie tych zasad do funkcji, jaką pełni składnik bilansujący.

Składnik bilansujący umożliwia tworzenie, w wymagających tego przypadkach, ekonomicznych zachęt dla uczestników rynku do bilansowania się na rynku konkurencyjnym poprzedzającym działanie centralnego mechanizmu bilansowania handlowego. Poprzez składnik bilansujący będą mogły być tworzone bodźce dla uczestników rynku do ograniczania ilości energii elektrycznej sprzedawanej i kupowanej w ramach centralnego mechanizmu bilansowania handlowego. Dzięki temu będą mogły powstawać zachęty do prowadzenia obrotu energią elektryczną na rynkach wcześniejszych. Potrzeba w tym zakresie może wynikać zarówno z konieczności wspierania procesów konkurencji, jak i zagwarantowania bezpieczeństwa pracy KSE. W pierwszym przypadku chodzi o zapewnienie, aby obrót energią elektryczną był prowadzony przede wszystkim w tych segmentach rynku, gdzie

konkurencja występuje w najbardziej rozwiniętej formie, np. na rynku bilateralnym lub giełdowym. Drugi przypadek dotyczy minimalizacji ryzyk, które występują w przypadkach, kiedy duże niezbilansowanie handlowe jest pokrywane na krótko przed realizacją dostaw energii elektrycznej, tj. w ramach centralnego mechanizmu bilansowania handlowego.

W związku z powyższym, zasady wyznaczania wartości składnika bilansującego, odpowiednio do jego funkcji, zostały oparte na różnicy pomiędzy średnią ceną energii elektrycznej na rynku konkurencyjnych, poprzedzającym działanie centralnego mechanizmu bilansowania handlowego, oraz średnią ceną swobodnego bilansowania ustalaną w ramach centralnego mechanizmu bilansowania handlowego. Relacja ta determinuje bowiem zachowania uczestników rynku w zakresie wyboru miejsca prowadzeniem obrotu energią elektryczną pomiędzy centralnym mechanizmem bilansowania handlowego a poprzedzającymi go segmentami rynku energii elektrycznej.

Stosownie do charakteru składnika bilansującego jego wartość będzie określana w instrukcji, o której mowa w art. 9g ust. 6 ustawy – prawo energetyczne, a tym samym będzie podlegać kontroli Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

W projekcie rozporządzenia zostały uszczegółowione określone w § 21 zasady rozliczania pracy JWCD w przypadkach wymuszonych względami systemowymi. W ramach tego wprowadzono pełny model kosztów operacyjnych wytwarzania energii elektrycznej, obejmujący koszty zmienne wytwarzania energii elektrycznej przez JWCD oraz koszty uruchomienia JWCD. Koszty te są reprezentowane w rozliczeniach centralnego mechanizmu bilansowania handlowego odpowiednio przez cenę wytwarzania wymuszonego energii elektrycznej oraz cenę uruchomienia.

Dzięki dekompozycji kosztów na dwa składniki oraz stosowanie oddzielnych, odpowiadających tym kosztom cen rozliczeniowych, będzie możliwa racjonalizacja rozliczeń dostaw energii elektrycznej wymuszonych względami bezpieczeństwa pracy KSE oraz uwarunkowaniami technicznymi po stronie wytwórcy. Jednocześnie zostaną wyeliminowane ekonomiczne ryzyka wytwórcy wynikające z jego udziału, poprzez centralny mechanizm bilansowania handlowego, w zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej.

Ze względu na wymuszony charakter powstawania wyżej wymienionych kosztów, w celu zapewnienia ochrony odbiorcom przed nieuzasadnionym wzrostem cen energii elektrycznej, w projekcie rozporządzenia zostały zawarte rozwiązania zapewniające racjonalizację tych kosztów. W ramach tego określono zakres uruchomień, które podlegają rozliczeniom w ramach centralnego mechanizmu bilansowania handlowego. Ponadto określono składniki kosztów, jakie wytwórcy mogą uwzględniać przy kalkulacji odzwierciedlających je cen. Mając przy tym na uwadze fakt, że ceny te będą określone w umowie o świadczenie usług przesyłania energii elektrycznej oraz uwzględniając ograniczone możliwości weryfikacji przez operatora systemu przesyłowego poprawności tych cen, zakłada się, że wartości cen wytwarzania wymuszonego energii elektrycznej oraz cen uruchomień będą podlegać kontroli Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, w ramach jego uprawnień wynikających z ustawy – prawo energetyczne. Kontrola taka będzie mogła być dokonana na przykład na etapie zatwierdzania taryfy operatora systemu przesyłowego, gdyż ww. ceny mają bezpośredni wpływ na koszty przenoszone w tej taryfie. Ceny te dla pierwszego okresu ich obowiązywania będą kalkulowane przez wytwórców i przekazane do operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego nie później niż 30 dni po zatwierdzeniu przez Prezesa URE Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej. Ceny będą obowiązywać od daty

wejścia w życie uaktualnionej instrukcji do końca roku kalendarzowego, w którym instrukcja została zatwierdzona przez Prezesa URE. W przypadku konieczności zastosowania mechanizmów bezpośredniej kontroli tych cen, będzie to możliwe poprzez wprowadzenie w tym zakresie obowiązku przedkładania przez wytwórców taryf do zatwierdzenia.

Definicje wskaźników: przeciętnej systemowej częstości przerw długich (SAIFI) oraz przeciętnej częstości przerw krótkich (MAIFI) określone w §41 ust. 2 pkt 2 i 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. w *sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego* zostały zweryfikowane pod względem tłumaczenia z języka angielskiego i doprecyzowane.

Rozporządzenia nie podlega notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w *sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych* (Dz. U. z 2002 r. Nr 239, poz. 2039 z późn. zm.) w zakresie przepisów technicznych, ponieważ nie wprowadza przepisów technicznych, jak również nie wprowadza istotnych zmian, tylko uszczegóławia istniejące już przepisy.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

I. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia poddany zostanie konsultacjom społecznym z następującymi organizacjami i instytucjami:

1. Urząd Regulacji Energetyki,
2. Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.,
3. PSE-Operator S.A.,
4. Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej,
5. Polski Komitet Energii Elektrycznej,
6. Izba Energetyki Przemysłowej,
7. Izba Gospodarcza Energetyki i Ochrony Środowiska,
8. Towarzystwo Elektrowni Wodnych,
9. Towarzystwo Gospodarcze Polskie Elektrownie,
10. Polskie Towarzystwo Elektrociepłowni Zawodowych,
11. Hutnicza Izba Przemysłowo-Handlowa,
12. Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa,
13. Polska Izba Gospodarcza Energii Odnawialnej,
14. Polskie Towarzystwo Certyfikacji Energii,
15. Towarowa Giełda Energii S.A.,
16. Towarzystwo Obrotu Energią,
17. Stowarzyszenie Niezależnych Wytwórców Energii Skojarzonej,
18. Towarzystwo Rozwoju Małych Elektrowni Wodnych,
19. Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej VIS VENTI,
20. Polskie Towarzystwo Biomasy - Polbiom,
21. EC BREC / Instytut Energetyki Odnawialnej,
22. Stowarzyszenie Elektryków Polskich,
23. Stowarzyszenie Polskich Energetyków,
24. Stowarzyszenie Uczestników Wolnego Rynku Energii.

II. Skutki wprowadzenia rozporządzenia

1. Wpływ na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie zmian przedmiotowego rozporządzenia nie spowoduje wydatków budżetu państwa.

2. Wpływ regulacji na sektor przedsiębiorstw.

Projektowane rozporządzenie wpłynie stabilizująco na sektor przedsiębiorstw, szczególnie w sferze dotyczącej przyłączeń nowych podmiotów do sieci elektroenergetycznych.

3. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Nie przewiduje się wpływu projektowanego rozporządzenia na rynek pracy.

4. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Jednym z głównych celów zmiany rozporządzenia jest wspomaganie procesów budowy konkurencyjnego rynku energii w Polsce, co przełoży się na wzrost konkurencyjności wewnętrznej i zewnętrznej polskiej gospodarki.

5. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Regulacje dotyczące warunków przyłączania podmiotów do sieci elektroenergetycznych, zawarte w projekcie rozporządzenia mogą mieć pozytywny wpływ na rozwój nowych przedsiębiorstw, co przyniesie wymierne korzyści dla rozwoju regionalnego.

6. Skutki prawne związane z wejściem w życie projektowanego aktu.

Rozporządzenie zmienia przepisy rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. *w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego* (Dz. U. Nr 93, poz. 623).